

1782

HET
NIEUWE
KOLFSPEL.

B. Schuurman excudit.

J. C. Schultze fecit.

Antiek
HET
NIEUWE
NEDERLANDSCHE,
FRANSCH E,
AMERICAANSCH E,
EN
ENGELSCH E
KOLFSP E L;
VERTOOND
IN
DRIE BEDRIJVEN.

Te AMSTERDAM,
By D. SCHUURMAN, Boekverkooper.

1782.

A A N D E N
L E E Z E R.

*D*aar onze gedachten, altoos uit elkander voortvloeijen, is ook deeze myn inval zyne geboorte aan den inval van een' ander' (de gantsche wereld kent dien vindingryken *Autheur*) verschuldigd. Indien ik zo veel goedkeuring als deeze myn *Voorganger* moge wegdraagen, zal ik dubbele reden tot vergenoeging hebben. Ondertusfchen vind ik my verplicht met zyn *Ed.* te zeggen, „ ik heb my in „ myne gedachten perfoonen voorgesteld, die my „ 't best behaagden; mogelyk zal de *Leezer* 'er „ deeze of geene uitlegging aan geeven, zulks „ staat hem vry, dan den waaren zin en uitlegging behoud ik aan my zelven;” — en immers is dit eene voorwaarde welke men den *Autheur* altoos moest toestaan?

PERSONAADJEN.

PATRIOT,	}	<i>Nederlanders.</i>
VROOMAART,		
TROUWHART,		
KWAADOOG,		
FABRIKANT,	}	

SEMBLER, *een Franschman.*

VRYLIEF, *een Americaan.*

HORRIBLENESS,	}	<i>Engelschen.</i>
ROBBER,		

BASTAART.

MUZYKANTEN.

*Het tooneel is op eene zeer uitgebreide vlakte,
waaryan Horribleness en Robber zig
welêer Meesters genoemd hebben.*

H E T
N I E U W E
N E D E R L A N D S C H E,
F R A N S C H E,
A M E R I C A A N S C H E,
E N
E N G E L S H E
K O L F S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

*Het Tooneel verbeeldt, twee Kolfbaanen, door een Hek
afgescheiden zynde, in de eene speelt Vroomaart
tegen Horriblenesf, en in de andere Sembler
met Vrylief, tegen Robber.*

VROOMAART, SEMBLER, VRYLIEF, HORRI-
BLENES, ROBBER, *speelende*; PATRIOT.

PATRIOT, *Hy zit ter zyde de baan, waarin
Vroomaart en Horriblenesf speelen.*

Geen duit voor uwe winst, Vriend
Vroomaart!

2 HET NIEUWE
VROOMAART.

Hoe zo, Heer Patriot! — wy zyn nog naauwlyks begonnen te speelen en geeft gy den moed reeds verlooren?

P A T R I O T.

Den moed verlooren geeven! — ik zou den moed verlooren geeven! — geloof my, wanneer ik door de verdoemelyke vriendschapsbreuk van den haatelyken Horribleses, tot op één dropje bloeds na uitgeteerd ware, zou ik dat dropje nog ten besten hebben, om den laagsten vyand, de schandvlek van 't gantsche menschdom te toonen, dat ik de Nederlandsche Patriot ben.

V R O O M A A R T.

Die taal behaagt my. — Maar zo dat inderdaad het gevoelen van uw haat is, Patriot, waarom myne overwinning dan zo verre gesteld?

P A T R I O T.

Weet gy niet dat gy met eenen verrader te doen hebt? — Meermaalen hebben onze Landgenooten met hem gespeeld; doch altoos heeft hy

hy getoond een laaghartige bedrieger te wezen.

V R O O M A A R T.

Dat hy het dan ook my toone. — Ik verzeker u dat ik my al te wel op het spel versta; — daarenboven zyn myne ballen en kolf van zulk een goed foort, dat ieder van myne flagen den Engelschman in de ooren zal donderen; — en wat meer is, ik ben, gelyk gy weet, de baan gewend.

P A T R I O T.

En ondanks dat alles beklaag ik u.

V R O O M A A R T.

Gy raaskalt, Patriot.

P A T R I O T.

Gy hebt met een' verrader te doen; — ook heeft hy meer ballen dan gy.

V R O O M A A R T.

Maar ik heb meer moeds dan hy; — gy zult my toestaan dat de moed ons vaderlyk erfgoed is?

P A T R I O T.

De moed baat alleenlyk wanneer men tegen een rechtaartigen , tegen een braaven vyand speelt ; de moedigste speeler kan het tegen eenen bedrieger , een valschen speeler niet uithouden.

V R O O M A A R T.

Dan zal ik meer dan de moedigste speeler doen , al zou ik myn hoofd 'er by moeten verliezen.

P A T R I O T.

Ik beken dat gy de oprechte Nederlandsche taal spreekt , Vroomaart ; doch niet te min blyf ik u beklaagen.

V R O O M A A R T.

Gy wordt lastig door uw aanhoudend beklagen.

P A T R I O T.

Maar gy weet mogelyk niet dat Horriblesf zyne Spionnen heeft ; — al vóór gy begont te speelen wist uw party hoe veele ballen gy hadt , en hoe groot uwe krachten waren.

VROOM.

V R O O M A A R T.

Dat hy zulks weete, hy heeft tog onmogelyk kunnen bespionneeren wat hart ik in mynen boezem draag. — Wy zyn nu in de baan, en ik verzeker u dat ik myne huid ten duurften zal verkoopen.

P A T R I O T.

Maar waarom hebt gy niet meer ballen mede genomen? — 'er was immers noodige stofs genoeg voorhanden?

V R O O M A A R T.

En gy schynt niet te weeten dat ik tot het spel gedrongen werd?

P A T R I O T.

Nu speel dan in God's naam. — De slagen die gy tot nog toe gedaan hebt, betekenen niet veel; 't is te hoopen dat het beter zal gaan.

(Gedurende het voorgaande gesprek hebben Vroomaart en Horribleness, het spel voortgezet, en by de laatste woorden van Patriot, doet Vroomaart een slag, die zeer voordeelig is.)

VROOM-

V R O O M A A R T.

En wat zegt gy dan van deezen?

P A T R I O T.

Hy doet my weder hoopen: — ja waarlyk,
dat is een *charmante* trek.

H O R R I B L E N E S S, *verbaasd*.

Hoe Vroomaart! — speelt gy dus sterk?

V R O O M A A R T.

Dacht gy dan dat ik u het spel zou gewon-
nen gegeven hebben?

P A T R I O T.

Ongetwyfeld; — want daarom verscheen
hy met zo groot een gejuich in de baan.

H O R R I B L E N E S S.

Ik ben kwalyk onderricht.

V R O O M A A R T.

Dan zal ik u voor uwe ligtgeloovigheid, en
verraderlyke verstandhouding straffen.

P A T R I O T, *tegen* Horriblenessf.

Heugt het u niet meer dat gy tegen Tromp,
Kruik,

Kruik, van Galen, Evertszoon, de Wit, Floriszoon, de Ruiter, Brandt, Bos, Schede, Albertsz, Schay, Blanckert, en een menigte andere braave Nederlanders gespeeld hebt? — Hoe is het u tegen deezen vergaan, Engelschman?

HORRIBLENESS.

Maar geen van die kunstige speebers zyt gy, of uw makker Vroomaart: er is een merkelyk onderscheid tusfchen de speebers van dien tyd en deezen; de kunst van speelen en de daar toe noodige kracht is tot onzent overgekomen; flaphartigheid en vrees is by de Nederlanders gebleeven; een averechts belang maakt ons ontzachlyk

V R O O M A A R T.

Niet ontzachlyk voor my, in wiens aderen nog Nederlandsch heldenbloed stroomt.

(Dit zeggende doet hy een' slag, welke Horribleness zo veel nadeels veroorzaakt, dat de schrik zig met de allerduidelykste trekken op zyn gelaat vertoont.)

Bravo ! Bravo ! dappere Nederlander ! zo moet men den Dog het basfen verleeren.

HORRIBLENESS, *in de uiterste ontsteltenis tegen Robber, die geduurende het voorgaande, met Sembler en Vrylief in de andere baan door- gespeeld heeft.*

Robber ! — Robber !

ROBBER, *niet minder ontsteld.*

Nu Broeder ?

HORRIBLENESS.

Ik begin het te kwaad te krygen.

ROBBER.

Ik heb het reeds te kwaad, — de Franschman is my te gaauw af. — Vrylief alleen zou voor myn vermogen hebben moeten bezwyken; maar nu die rebel, door Sembler ondersteund, in de baan verschynt, nu.

PATRIOT, *Robber toeschreeuwende.*

Nu zal 't u gaan, gelyk het uwen makker Horriblenessf gaat; hy die het verraad vertrouwd heeft,

heeft, en vergeeten had, dat de waare Nederlanders uitgeleerde spee­lers zyn; — maar hy dacht met geene waare Nederlanders te doen te zullen hebben. — (*Hy lacht, na Horriblenes eenige oogenblikken aangezien te hebben.*) Zie den Held nu reeds beeven! — Heugt u den tyd nog wel, Horriblenes, dat gy de Nederlanders van witte borden deed eten; — dat gy ons met britsche wollen en onze vrouwen met tirannische Citfen bekleedde? — Ja, heugt u den tyd nog wel, verraader, dat gy in uw vuist lachte om dat gy Delft had doen weenen; Leiden had doen zidderen; — Amsterdam had doen zuchten; — Groningen had doen klaagen; — Haarlem op den oever des verderfs gebragt had? — Heugt u den tyd nog wel, dat gy juichte, om dat gy gantsch Nederland uwe dwingelandfche ketens zaagt draagen? — Men vreesde om uw gejuich in tandgeknars te doen veranderen, om dat gy Nederlands Kasfier waart, en u geveinsdelyk zyn geloofs- en bond-genoot noemde; maar nu uw hoogmoed ten top gestee­gen is; nu gy ons den voet op den nek zet; nu gy ons durft farren, en, of de welvaart of het eindeloos jammer van ons en onze kinderen, aan het spel doet afhangen, (dank zy den Hemel dat gy
geen

geen ſpel kunt aanvaarden, dan dat waartoe wy geboren zyn) nu zult gy ondervinden. toe Vromaart verdubbel uwe krachten; — doe het Vaderland juichen om uwe overwinning, en de vyanden van het Vaderland ſterven van ſchaamte, om dat zy de algemeene zaak in handen van den moedigen Vroomaart geſteld zien; — ja ſpan al uwe krachten in om het ſpel te winnen en Horriblenesf uit de baan te dryven; — zyt alleenlyk bedacht dat gy met eenen verrader te doen hebt.

V R O O M A A R T.

Ik ben niet vervaard Patriot; (*Na een weinig tuſſchenpoozing, werpt Horriblenesf, onvoorziens eenige kleine ballen na elkander naar het hoofd van Vroomaart, waarop deeze in eene edele woede onſteekende, dus tegen hem uitvaart.*) Hoe ſchelm! — zoekt gy my op deeze wyze onbekwaam te maaken om het ſpel verder voort te kunnen zetten, en eene loflyk overwinning te behaalen? — Tracht gy my door het werpen van ſchandelyke ballen van het gezicht te berooven? — Lafhartige! deeze doemwaardige daad zal ik u betaald zetten.

PATRIOT, *die by het werpen van Horriblenesf
met drift opgestaan is.*

Heb ik het u niet gezegd?

V R O O M A A R T.

Maar hy zal zyn oogmerk niet beryken; —
de Hemel beschermt altoos de zaak der recht-
vaardigheid.

P A T R I O T.

Zyne donders verplette dien valsäartige!

V R O O M A A R T.

Zyn vermogen bestuure myne slagen! (*Te-
gen Horriblenesf, na hem met oogen vol vuurs aan-
gezien te hebben,*) wacht u zo gy kunt voor de
gevolgen myner billyke verontwaardiging.
(*Hy trekt zyn hoed in de oogen, en doet een ge-
weldigen slag onder het uitspreken van de volgende
woorden.*) Deeze wreeke Delft, Leiden, Am-
sterdam, ja gantsch Nederland.

PATRIOT, *verheugd; na de uitwerking van
den slag vernomen te hebben.*

God dank.

HORRIBLENESS, *vliegt met een vervaarlyk
alarm de baan uit, schreeuwende onophoudelyk.*

Ik ben verlooren! — Ik ben verlooren! —
Robber! Robber! ik ben verlooren!

ROBBER, *verschrikt.*

ô Jammer! — ô vreezelyke voorbode van
myn naderend lot!

V R Y L I E F.

Van uw billyk loon, tiran uwer kinderen!

SEMBLER, *tegen Vrylief.*

Volg het voorbeeld van Vroomaart, zyt
onverschrokken, al moest het spel tot op uw'
kleinzoon voortgezet worden.

HORRIBLENESS, *die zig achter de baan ge-
plaatst had, om zynen adem
wat te verhaalen, slaat een
woedend oog, op Vroom-
aart, en zegt.*

Men heeft my misleid; — gy triumpheert; —
doch beef voor hen die myn verlies op u zul-
len wreken. (*Hy vertrekt.*)

TWEE.

T W E E D E T O O N E E L.

De voorigen, behalven, HORRIBLENESS,

V R O O M A A R T.

Ik beef alleenlyk voor de boosaartigheid van hun die het Engelsche Hoofd met een Nederlandsche hoed bedekken: zy alleen kunnen my smart berokkenen.

P A T R I O T, *die reeds in de baan gestapt is.*

Zo hebt gy dan uwen Vriend Patriot vergeeten?

V R O O M A A R T, *hem omhelzende.*

Nimmer zal ik u vergeeten. In uwe handen stel ik myn heil.

P A T R I O T.

En op uwe dapperheid en kunde, stel ik myn vertrouwen! — Voorwaar gy zyt een held.

(Hy omhelst Vroomaart. — Zy keeren zig beiden om, en zien naar het speelen, dat in de andere baan blyft aanhouden.)

V R O O M A A R T.

Sembler speelt meesterlyk.

P A T R I O T.

En Vrylief?

V R O O M A A R T.

Niet minder.

P A T R I O T.

Ondertusfchen geloof ik, dat zyn moed
grooter is dan zyn beleid.

V R O O M A A R T.

Hy heeft nimmer gespeeld: en wat fchaad
zyn gering beleid — hy speelt met Sembler.

P A T R I O T.

Zekerlyk is dat zyn behoud; doch zy beiden
zouden eerst recht groot weezen, indien de
omftandigheden van het spel gedoogden, dat
Vroomaart beider makker ware.

V R O O M A A R T.

Gy vleit my.

P A T R I O T.

Ik doe niet: — uwe daaden bewyzen het.

V R O O M A A R T.

Myne daaden zouden beginnen groot te wor-
den

den indien ik, met Sembler en Vrylief vereenigd, mogt speelen. — Ik vlei my dat wy Robber dan zelfs aan ketens zouden kunnen klinken.

P A T R I O T.

Al speelde ook zyne gansche Natie met hem.

V R O O M A A R T.

Zou dat geluk nog over my beschooren wezen?

P A T R I O T.

Ik wensch het.

V R O O M A A R T.

Ik verlang 'er na.

P A T R I O T.

En gantsch Nederland met u.

V R O O M A A R T.

God geeve. Maar zie eens Broeder, welk eenen vreezelyken slag Sembler daar gedaan heeft.

P A T R I O T.

Robber schynt te bezwyken.

HET NIEUWE

VROOMAART.

Hy zal mede het hoofd moeten onderhaalen.

PATRIOT.

Dat is het loon van alle verraders.

VROOMAART.

Welk eene edele vergenoeging vertoont zig
op het gelaat van Vrylief!

PATRIOT.

Zyn welvaart hangt van het spel af.

VROOMAART.

Dan zal hy welvaaren; — want zie daar
Robber vluchten.

PATRIOT.

En met achterlaating van alle zyne bal-
len! — God dank.*(De baan van Sembler en Vrylief, weer-
galmt van het gejuich. De beide helden
omhelzen elkander verscheidene maalen,
terwyl Vroomaart en Patriot hen toeroe-
pen.*

VROOMAART.

Geluk met de overwinning braave Vrienden!

PA-

KOLFSPEL.

PATRIOT.

Gy hebt u als waare helden verdedigd.

VRYLIEF.

De eer daar van zy aan Sembler.

SEMBLER.

Neen, zy kome op Vrylief: — hy speelde
moedig.

VRYLIEF.

Uwe kunde heeft ons doen triumphheeren.

VROOMAART.

Kunde en moed zyn beiden noodzaakelyk
om te overwinnen, Myne Heeren.

PATRIOT.

Dus kunt gy de eer der overwinning, on-
derling deelen.

VRYLIEF, tegen Patriot.

De Hemel gawe dat ik my door myn verkree-
gen deel, schoon 't het geringste zy, uwer
waardig geworden ware.

PATRIOT.

Gy zyt waardig de vriend eens Konings te
weezen. — Nederland erkent zulks.

B 4

VRY.

VRYLIEF.

En Nederland aarfelt nog met my voor
Vriend te erkennen!

PATRIOT.

Nederland heeft zyne byzondere Staatkun-
de. — Doch alles zal zig welhaast ten besten
schikken.

*(Sembler, luistert Vrylief iets in, waarna
deezc zig zeer vergenoegd vertoont en met
Sembler vertrekt, na zy beiden, Vroom-
aart en Patriot gegroet hebben. — Patriot
vervolgt tegen Vroomaart.)*

Laat ons gaan, lieve Vrind, om uwe over-
winning bekend te maaken.

VROOMAART.

Als gy wilt Patriot. — De Hemel geeve,
dat ik welhaast weder benoemd moge worden,
om het spel andermaal te hervatten; want ik
verlang niets yveriger dan den baldaadigen Brit
te kortwieken.

PATRIOT.

En dat verlangen alle onze braave Landge-
nooten. — God geeve dat de nederige Ne-
der-

derlander maar welk een gerucht ver-
heft zig van verre!

VROOMAART.

Het schynen de stemmen van veele duizen-
den te weezen.

PATRIOT.

En hoe ééntoonig klinken zy!!

VROOMAART.

't Is of zy allen het zelfde roepen!

PATRIOT.

Laat ons zien wat 'er van zy.

*(Het geroep verheft zig nog sterker, men
hoort, doch zeer flaauw, de woorden
besluit! besluit! eenige keeren her-
haalen.)*

EINDE VAN HET EERSTE BEDRYF.

TWEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

*Het Tooneel verbeeldt als voore de twee Kolf-
baanen, doch het Hek dat 'er in het eer-
ste Bedryf tusfchen beiden was is
nu weggenomen.*

VROOMAART, PATRIOT.

(Zy zyn in de eerste baan.)

PATRIOT.

Ik dacht wel dat het de ftemme des volks was.

VROOMAART.

Hoe eenpaarig fchreeuwt men om tot een
befluit te komen!

PATRIOT.

En hoe wel gegrond is dat geroep!

VROOMAART.

Gemeenlyk is de ftemme des volks wel ge-
grond; want dezelve komt uit het hart voort.

PATRIOT.

Jammer is het flegts dat zy niet altoos ver-
hoord wordt,

VROOM-

VROOMAART.

Dan zou 'er minder gemor en dus meer ver-
genoeging plaats hebben. — Zou des volks
tegenwoordige ftem nog langer onverhoord
blyven?

PATRIOT.

De Hemel verhoede zulks.

VROOMAART.

Men fchynt nog ooren te hebben naar eene
bemiddeling, tusfchen Horriblenesf en ons;
waar door al het verdere gefpeel zou ophou-
den.

PATRIOT.

God bewaare ons voor eene bemiddeling.
*(Hy ziet zeer bedrukt naar de plaats alwaar het
Hek voornoemd geflaan heeft.)*

VROOMAART.

Waar heen wendt gy zulk een treurig oog,
Vrind Patriot?

PATRIOT.

Het hek is weggenomen.

VROOM-

V R O O M A A R T.

Nu ja?

P A T R I O T.

Sembler, over onze kleinmoedigheid gehoond! zou nu welligt van het veilig open gebruik maaken, en ons in onze eigene baan komen uitdaagen.

V R O O M A A R T.

Goed, dan zouden wy speelen.

P A T R I O T.

Dan zouden wy speelen! — tegen een party die door zyne verbintenis met Vrylief allerontzachlykst geworden is! — dan zouden wy speelen! — wy! — wy zouden tegen Sembler en Vrylief speelen! — God geeve dat wy nimmer daartoe genoodzaakt worden! — Behalven dat alles zouden wy verstooken wezen van Vrylief voor onzen vriend te kunnen verkiezen; want gy weet dat Horriblesf en Robber, hem voor een muilteling houden; om dat hy zyn vrye hals niet onder hun yzeren jok heeft willen buigen.

V R O O M A A R T.

Dat is zo; — doch wat het wegneemen
van

van het Hek betreft, daarover zou ik volstrekt geene zwaarigheid maaken: het is met volkomene toestemming geschiedt.

P A T R I O T.

Ja, maar ondertusfchen in een tyd, dat de toestemming, met of tegen dank, wel geschieden moest, — juist in een tyd dat wy met Horriblesf aan 't speelen waren.

V R O O M A A R T.

Gy herinnert my dat deeze voor het Hek borg getekend heeft.

P A T R I O T.

En konden wy den borg opeisfchen terwyl hy met u in de baan was?

V R O O M A A R T.

Volstrekt niet.

P A T R I O T.

Ik twyfel niet of nu zouden uwe gedachten eene andere plooi beginnen te krygen.

V R O O M A A R T.

Maar wy moeten de trouw van iemand die
zig

zig nooit ontrouw getoond heeft niet verdenken.

P A T R I O T.

De beste mensch blyft echter altoos niet meer dan een mensch.

V R O O M A A R T.

Dus zwak?

P A T R I O T.

Yder mensch heeft boven dien zyne byzondere belangen. — Yder Vader zorgt voor zyn eigen huisgezin; maar wat wil Trouwhart?

V R O O M A A R T.

Hy fchynt zeer vergenoegd.

TWEEDE TOONEEL.

De vorigen. T R O U W H A R T.

P A T R I O T.

Hoe dus driftig vrind Trouwhart?

T R O U W H A R T.

Het verlangen om u de blydſte tyding mede te

te deelen, heeft my boven myne krachten doen loopen.

V R O O M A A R T.

Wat goed nieuws brengt gy ons dan?

T R O U W H A R T.

Gy weet dat Robber, de trouwlooze Robber! twee of drie van onze westerſche Pakhuizen, op de aller onredelykſte en geweldigſte wyze overweldigd en in bezit genomen had?

V R O O M A A R T.

Zou ik zulks niet weeten!

P A T R I O T.

Vaar voort, Trouwhart, en zeg ons wat'er van deeze onze Pakhuizen geworden is.

T R O U W H A R T.

De braave Sembler; — de allerbeste vrind; — onze eenigſte heul en toeverlaat....

P A T R I O T.

Nu, de braave Sembler? — vervolg, bid ik u!

T R O U W.

TROUWHART.

Heeft op zyn beurt Robber 'er uitgejaagd,
en de Pakhuizen in zyne befcherming geno-
men.

PATRIOT.

Groote God! ——— welk een geluk!

VROOMAART.

ô Die edelmoedige!

TROUWHART.

Dat is het nog niet all'.

VROOMAART.

Nog niet all'!

PATRIOT.

Geen wonder, oprechte zielen, bepaalen
zig niet by één edelmoedige daad.

TROUWHART.

Sembler staat ons het volkomen gebruik daar-
van weder af.

PATRIOT, *zeer bedaard tegen Vroomaart.*

Zie daar, of de stemmen der volks gegrond
zy.

VROOM-

VROOMAART.

God geeve dat zy verhoord worde, ik zal
vergenoegd sterven, wanneer ik flegts één-
maal aan de zyde van Sembler gespeeld heb: —
wanneer ik flegts éénmaal myne krachten, met
de zynen vereenigd, tegen den vloekwaardig-
gen Brit mag beproeven; — dan zyn alle
myne wenschen vervuld.

PATRIOT.

Gy zult dat geluk genieten: myn hart voor-
spelt het my.

TROUWHART.

Ik twyfel niet of Heer Patriot, zal zulks
trachten te bewerken.

PATRIOT.

Ik zal myne vermogens inspannen, om alle
onze medebroeders tot dat besluit te doen over-
gaan.

TROUWHART.

Wat kan hen daarin nog doen aarfelen?

PATRIOT.

God weet het. — Mogelyk zyn onze oogen
te zwak om ver genoeg te kunnen zien.

C

DER-

HET NIEUWE
DERDE TOONEEL.

De voorigen. BASTAART.

BASTAART, *de laatste woorden van Trouw-
hart en Patriot gehoord hebben-
de, schiet ylincs toe, en zegt
op een stouten toon.*

Ja Heer Patriot, uwe oogen zyn te zwak
om ver genoeg te kunnen zien; — een zeker
menschlyk zwak heeft u verblind: — gy ziet
niet dat men bevreesd is den trotschen Brit op
den oever des doods te zullen brengen; —
want hy blyft tog nog de beminde vrind.

PATRIOT. *Hy heft zyne hand op en slaat
met zyn vuist boven op het hoofd
van Bastaart, zo dat deeze
plotzeling ter aarde stort.*

Schender! — zie daar uw loon.

VROOMAART.

Bedwing u, Patriot!

PATRIOT.

Hy is een lasteraar, en niet waardig het
goede te genieten, waarin onze Landgenooten
hem doen deelen. *(Hy ziet met verachting op
Bas-*

Bastaart *neder.*) God geeve dat ik hem dood
geflagen hebb'!

TROUWHART.

De drift vermeestert u.

PATRIOT.

Men moest zyn tong, en de tongen van alle
zyne medeschelmen met gloeiende priemen
doorbooren: een schender van zyne bestuur-
deren is erger dan een Godlasteraar: hy is
een pest der maatschapy, die het alleenlyk
toelegt, om alles 't onderst boven te keeren.
(Hy ziet Bastaart zig beweegen.) Hy leeft nog,
de booswicht!

VROOMAART.

Veracht hem, Broeder: dat is genoeg.

PATRIOT. *Hy geeft Bastaart op de verach-
telykste wyze een schop met de
voet.*

Vertrek snoode en bewaar daardoor 't lie-
ve Nederland voor het rampzaalige lot, van
door den vreemdeling veracht te worden.

*(Bastaart, kruipt op handen en voeten weg, na
hy*

hy eenige poogingen gedaan heeft, om zig op te richten.)

VIERDE TOONEEL.

PATRIOT, VROOMAART, TROUWHART.

PATRIOT.

Gy zult my toestaan myne Vrienden, dat ons land thans van zulke monsters maar al te wel voorzien is.

VROOMAART.

De Hemel doe hen in 't eind beschaamd worden!

PATRIOT.

Neen, de Hemel verplette hen allen met zyne vermogende donders!

TROUWHART.

Indien zy overal eenen Patriot aantreffen, zouden zy hunne lasterlyke tongen welhaast bedwingen.

PATRIOT.

Ik heb by my zelven hunnen val gezworen.

TROUW-

TROUWHART. V V

Daar myn pligt my noodzaakt weder te vertrekken Heer Vroomaart, kan ik niet nalaaten, u alvorens geluk te wenschen, met de overwinning die gy op Horribles behaald hebt; ik heb dat gelukkige nieuws met de uitterste vreugd vernomen, en hoop dat het den Heer Sembler zal overtuigen, dat onze vereeniging met hem, zynen reeds verkreegenen roem ten zuil kan verstreken.

VROOMAART.

Wanneer die gewenschte vereeniging eerst plaats heeft, twyfel ik niet of wy zullen hem dagelysch daarvan kunnen overtuigen.

TROUWHART.

God geeve, dat de stemme des volks eindelijk eens verhoord worde! — Ik zie kwaad-oog naderen, en zal dus vertrekken: zyn geteem zou my te lang ophouden.

HET NIEUWE
VYFDE TOONEEL.

PATRIOT, VROOMAART, KWAADOOG.

KWAADOOG, *altoos zeer langzaam spreekende.*

Gy zult, vrees ik, Myne Heeren, welhaast een voor u zeer onaangenaam bezoek ontvangen.

VROOMAART, *ter zyde.*

Dat ontvangen wy reeds.

PATRIOT.

Hoe zo Heer Kwaadoog?

KWAADOOG.

Ik ben zo even den ongelukkigen Fabrikant voorbygegaan, en hy scheen het hier op aan te houden.

PATRIOT.

Te recht moogt gy hem ongelukkig noemen.

KWAADOOG.

Wat pleeg dat voor deezen een groot man te zyn!

PA-

PATRIOT.

Zyn tegenwoordige staat is een blyk van de slechte gevolgen, die voortvloeijen uit te veel toegeevendheid voor vreemdelingen.

KWAADOOG.

Ja myn goede man, gy zegt dat wel zo, maar als die toegeevendheid noodzaakelyk is, dan.....

VROOMAART.

Dan, dan, nu ja, dan; maar wanneer is die toegeevendheid noodzaakelyk?

KWAADOOG.

Als de vreemdelingen de magtigsten zyn: — dat spreekt van zelve, myn vrind.

PATRIOT.

Gy spreekt voor deeze keer wél, Heer Kwaadoog; maar dat is ons geval niet: wy konden magtig genoeg zyn.

KWAADOOG.

Ja Broertje, wy konden magtig genoeg zyn, dat 's waar; maar ondertusfchen, zyn wy het niet; en is het niet een mirakel, dat Heer Vroomaart het spel van Horriblenessf gewonnen

C 4

nen

HET NIEUWE

nen heeft. — Tusſchen beiden Mynheer Vroom-
aart, wensch ik u geluk met die overwinning; —
indedaad gy hebt u als een held gekweeten.

V R O O M A A R T.

Het is my lief dat gy over my voldaan zyt;
dat geluk valt maar weinigen te beurt.

K W A A D O O G.

Ja Jongentje, ik zie de dingen wat dieper in
dan veele anderen doen; en ik wil wel zeggen,
dat toen ik hoorde dat gy met zo weinige ballen
zoudt ſpeelen, ik u eene ongelukkige uitkomst
toeſchreef.

V R O O M A A R T.

Zo hebt gy dan evenwel gezien, dat de
moed, het gebrek aan krachten kan vergoe-
den?

K W A A D O O G.

Ja vrind lief, dat heb ik zekerlyk gezien,
en wel ter uwer eere, maar het was ondertus-
ſchen niet noodig geweest, met zo weinige
ballen in de baan te verſchynen: 'er was gelds
genoeg gefourneerd, om meer anderen te heb-
ben kunnen doen vervaardigen.

PA-

K O L F S P E L.

41

P A T R I O T.

Dat heb ik mede reeds aangemerkt, Heer
Kwaadoog.

K W A A D O O G.

En 't is dan maar eens de zuivere waar-
heid; — maar ik heb ook beſlooten, geen geld
meer te helpen opbrengen, voor men my be-
hoorelyke rekenschap gedaan heeft, waar het
reeds gefourneerde gebleeven is.

V R O O M A A R T.

Gy hebt wel gelyk. Zyt altoos voorzichtig,
dan doet gy niet te veel; — maar ongeluk-
kiglyk zeer ligt te weinig.

P A T R I O T.

De Heer Kwaadoog heeft gelyk, Vroom-
aart.

V R O O M A A R T.

Dat hy gelyk hebbe.

K W A A D O O G.

Ik zie voor veele menſchen wat te ver. —
By voorbeeld. Die vereeniging met Sembler
en Vrylijf, waarvan zo veel ophefs gemaakt
wordt,

C 5

wordt, heeft de eer niet van my te kunnen behaagen.

P A T R I O T.

Hoe, Kwaadoog! dan dwaalt gy: die vereeniging is het beste middel om den roekeloozen Brit voor altoos aan den band te leggen.

K W A A D O O G.

Ja maar Jongetje: Sembler is niet dat hy schynt te weezen.

P A T R I O T.

Hoe zo?

V R O O M A A R T.

Wel het zou ook al een wonder zyn, indien 'er iemand ware, die by u niet onder verdenking lag.

K W A A D O O G.

Word niet kwaad, Heer Vroomaart.

V R O O M A A R T.

Geenzins,

K W A A D O O G.

Geloof my, gy laat u door den schyn bedrie-

driegen. Durft gy verzekeren, dat Sembler, zig, uit waare liefde, by Vrylief gevoegd heeft, om hem tegen Robber te ondersteunen?

V R O O M A A R T.

Laat het staatkunde geweest zyn. — Vrylief wordt ondertusfchen geholpen.

P A T R I O T.

Dat dunkt my ook.

K W A A D O O G.

Maar hy zal 't gelag moeten betaalen; gedenk 'er my aan. Sembler kruipt, onder schyn van vriendschap, by Vrylief tot in het hoekje van den haart; — maar geloof my, wanneer alles afgelopen is, zal Sembler het hoofd opsteeken, en Vrylief de wetten voorschryven. — Wat zal de goede man dan doen? — hy zal tot zyn groote droefheid gewaar worden dat hy den dwingland binnen zyn deur heeft.

V R O O M A A R T.

Dat is uwe gewoone wys van denken.

P A T R I O T.

Maar laten wy slegts onze eigene zaak behar-

hartigen : d t alles moet, dunkt my, ons nog niet verhinderen om ons met Sembler tegen Horribles en Robber te verëenigen.

K W A A D O O G.

Dat schynt wel zo, vrind Patriot, maar begryp eens

V R O O M A A R T.

Maar ik wenschte dat gy zo veel niet trachtte te begrypen.

K W A A D O O G.

Ei lieve laat my tog spreken.

P A T R I O T, tegen Vroomaart.

Ja laat hem spreken.

K W A A D O O G.

Fabrikant, zal, door de op het tapyt zyn- de onderhandelingen, voor eerst weder in staat gebragt worden, dat beken ik; wy zullen onzen handel naar Vrylief verleggen, goed, ô dan zal alles bloeijen; maar voor eerst slegts: het zal geen stand houden; want wel haast, gelyk wy gesteld hebben, komen Sembler en Vrylief in verschil. Sembler verzoekt ons, als vrind

vrind, zyn party niet te voeden door eenige toe- voer: hy moet hem daar door dwingen, jon- getje, begrypt gy het wel? — Nu, hoe zul- len wy ons, in dat geval, dan onzydig kunnen houden?

V R O O M A A R T.

ô Dan zal het zwaarst ook weêr het zwaarst moeten weegen.

K W A A D O O G.

Maar dan zyn wy vast het eené zo wel als het andere kwyt, en dan zullen wy zien, of Fabrikant ons allen van zynen overvloed zal kunnen voeden. — Daar en boven zyn de hekken verhangen; — gy merkt wel wat ik wil zeggen?

V R O O M A A R T.

Ja zeer wel; doch nimmer zal ik gelooven, dat die hekkenverzetter. . . .

K W A A D O O G.

ô Vraag den stoel. . . .

V R O O M A A R T.

Die kan hier tot geen getuige verftrekken.

Pa-

P A T R I O T.

Hoor, Heer Kwaadoog, ik heb tegen alle uwe gevoelens, maar een eenige bedenking in te brengen.

K W A A D O O G.

Wel nu, welke bedenking is dat?

P A T R I O T.

Wanneer wy gelooven, dat alle menschen schelmen zyn, dan moeten wy 'er maar stil by gaan neder liggen; want dan is het met alles gedaan.

V R O O M A A R T.

Van dat gevoelen ben ik ook.

K W A A D O O G.

Dat is wel waar, maar legt het niet in de reden?

P A T R I O T.

Neen, de reden leert ons dat verregaand misvertrouwen niet.

K W A A D O O G.

Myn reden wel.

PA-

P A T R I O T.

Dan is uwe reden de myne niet.

K W A A D O O G.

Waarom niet, vrind?

P A T R I O T.

Om dat myne reden my leert. . . .

V R O O M A A R T.

Maar uw beider redens kunnen ook niet overeenstemmen.

K W A A D O O G.

Hoe zo, Vroomaart!

V R O O M A A R T.

Wel de reden van mynen vrind Patriot, is een Nederlandfche, en de uwe, — de Duivel mag weeten waar gy de uwe gevonden hebt.

K W A A D O O G.

In 't land der zienders, en dat is zekerlyk hier niet.

V R O O M A A R T.

Goed, wanneer de schellen van onze oogen vallen, zullen wy u voor koning uitroepen.

PA-

PATRIOT.

Daar is de ongelukkige Fabrikant. — ô Myn God wat ziet 'er de man, deerlyk uit!

KWAADOOG.

Dat is waar; het ware te wenschen dat hy, zonder iemands schade, hersteld kon worden.

ZESDE TOONEEL.

De vorigen. FABRIKANT.

FABRIKANT.

Zal er nog geene uitkomst voor my komen, Myne Heeren?

PATRIOT.

Ja Fabrikant, de zo wenschelyke verbintenissen zullen denkelyk algemeen geslooten worden.

FABRIKANT.

Hoe! de verbintenissen met Sembler en Vrylief zouden geslooten worden! — och, myn God! — is 't waar braave Patriot! — ei verzekert het my nog eens! — Maar ik beledigt u met aan in uwe woorden te twyfelen.

PA.

PATRIOT.

Ik beloof u all' wat in myn vermogen is, daartoe te zullen aanwenden.

VROOMAART.

Wat wilt gy meer Fabrikant!

FABRIKANT.

Niets, niets, Myn heer.

KWAADOOG.

Ja, maar de gevolgen. . . .

FABRIKANT.

De gevolgen, Mynheer! ô de gevolgen kunnen niet dan zalig voor my weezen. — Verbeeld u dat gy myn vrouw en kinderen. . . .
(Hy weent.)

VROOMAART.

Bedroef u niet Fabrikant, alles zal ten uwen genoegen beflist worden.

FABRIKANT.

Och Mynheer, kondet gy u verbeelden, in welke eene jammerlyke omstandigheid myne vrouw en kinderen zyn! — Geloof my zy heb-

D

hebben byna niets om hunne schaamte te dekken: al onze bezitting bestaat in het weinige dat ik aan heb: — zy hebben het my by dag afgestaan, om onze zaak, zo hier als elders te gaan bevorderen; onder voorwaarde dat het hun des nagts tegen de koude der lucht zou beschermen, en ten dekfel zou verstrekken.

P A T R I O T.

Ja waarlyk uw staat is beklaagenswaardig.

F A B R I K A N T.

Twee van myne kinderen zyn deezen morgen uitgegaan om het noodige voedsel te be- delen: — het waren lakenweevers.

V R O O M A A R T.

Welk een toestand!

F A B R I K A N T.

Twee anderen hebben op 's lands Vloot dienst genomen: — het waren katoendruk- kers.

P A T R I O T.

Deezen hebben de beste keuze gedaan; — want ongetwyfeld zullen zy als helden vech- ten.

FA-

F A B R I K A N T.

Ja Mynheer; — maar, — gy vergeet dat de moeder thuis blyft, wanneer de zoon, den vyand het hoofd gaat bieden. — Och! in- dien gy myn vrouw zaagt, gy zoudt medely- den met haar hebben. — Zy is wel een Ne- derlandsche vrouw, — ja waarlyk Mynheer, zy is eene geborene Nederlandsche vrouw: — en geloof my — het patriotismus . . .

P A T R I O T.

Ik begryp u, gy wilt zeggen, dat de natuur by uwe vrouw boven de reden gaat.

F A B R I K A N T.

Och Mynheer, de eischen der Natuur zyn zo sterk. — „Vecht,” — dus sprak myn vrouw toen zy van haare beide zoons affcheid nam, — „vecht voor het lieve vaderland; — „de Brit worde het getroffen voorwerp van „uwe donderende Kanonnen; — maar;” — Hier borst zy uit in een zee van traanen; — „maar, nog liever hield ik u in myne ar- „men; — nog liever zag ik u, tegen myn „borst gedrukt, van honger sterven.” — (Hy weent.) Och Mynheer, zy is my zulk

D 2

eene

eene dierbaare vrouw; — zy is zulk eene getrouwe moeder. — (*Het snikken belet hem meer te zeggen.*)

P A T R I O T.

Zy is een Nederlandsche moeder!

F A B R I K A N T.

Ja zy is een Nederlandsche moeder: — geen droppel vreemd bloed vloeit door haare aderen; — en daarom smart het haar, dat de vreemdeling zig vet mest met het geene haar toebehoort.

V R O O M A A R T.

De vreemdeling, hoe vet, hoe dik hy ook gemest zy, zal evenwel moeten zwichten; wy durven het u verzekeren.

K W A A D O O G.

Ja maar het einde zal de last draagen.

P A T R I O T.

Ei zwyg, Mynheer Kwaadoog! gy trekt de dingen altoos te ver.

KWAAD-

K W A A D O O G.

Nu, ik mag wel lyden dat ik ongelyk kryge, — God geeve het!

V R O O M A A R T.

God zal het geeven: — Hy is altoos de God van Nederland geweest.

K W A A D O O G.

Ja, — maar onze zonden. . . .

V R O O M A A R T.

Hy is barmhartig.

F A B R I K A N T.

ô Hoe zoude ik juichen, wanneer het aangename muzyk der loopende getrouwen wederom in myne ooren klonk! — my dunkt ik zal sterven van vreugd wanneer de drukkeren wederom aan den gang zyn, en haar gedruisch my den al te rasch vervlogenen tyd vertegenwoordigen.

P A T R I O T.

Stel u gerust Fabrikant: wy zullen alles aan-

wenden wat in ons vermogen is, om u weder op den troon te helpen.

FABRIKANT. *Hy kust beurtelings de hand van Patriot, Vroomaart, en Kwaadoog.*

Zult gy braave Patriot! — Gy ook, edele Vroomaart! — En gy mede, Mynheer Kwaadoog?

KWAADOOG.

Ja Broertje, — maar, —

PATRIOT.

Niet te maaren Heer Kwaadoog: het algemeene belang, gaat boven uwe te verregaande uitzichten. Laat ons onze plicht betrachten, en het overige Gode bevolen laten.

FABRIKANT.

Och hoe zal myn vrouw u zegenen!

VROOMAART.

Ga haar gerust stellen, door haar te verzekeren, dat wy alles wat mogelyk is zullen doen, om haaren spoed te doen beteren. — Laat haar

haar ondertusfchen haare beide zoons, die in dienst van het vaderland getreeden zyn, niet beweenen; — ja ook niet fchoon zy fterven; want het is heerlyk voor zyn vaderland het leven te mogen laten.

PATRIOT.

Komt laat ons de algemeene zaak gaan behartigen.

(Eerst vertrekt Fabrikant; dan de overigen na zy hem, met medelyden, nagezien hebben.)

EINDE VAN HET TWEEDE BEDRYF.

HET NIEUWE
DERDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel is als vooren.

HORRIBLENESS, ROBBER.

*Zy staan beiden aan het bovineinde
van de eene baan, de andere
is ledig.*

HORRIBLENESS.

Zy komen nog niet.

ROBBER.

Zy zullen reeds genoeg hebben.

HORRIBLENESS.

Ik vrees 'er voor.

ROBBER.

Waarom?

HORRIBLENESS.

Zy zyn dapper.

ROB-

ROBBER.

Maar ontzien ons.

HORRIBLENESS.

Men misleidt ons.

ROBBER.

Dat geloof ik niet.

HORRIBLENESS.

Ik heb het ondervonden.

ROBBER.

Wanneer?

HORRIBLENESS.

In het voorgaande spel.

ROBBER.

Hoe zo?

HORRIBLENESS.

Zy verweerden zig wel dapperlyk.

ROBBER.

Hoe! — zy verweerden zig!

D 5

HOR.

HORRIBLENESS.

Of zy zig verweerden! — Ik heb zulks tot myn fchanden ondervonden.

ROBBEER.

Moest gy vluchten?

HORRIBLENESS.

Vluchten? — Ik dankte den Hemel dat my nog de kracht om te kunnen vluchten overgebleeven was.

ROBBEER.

Dan zyt gy niet beter gevaaren, als ik.

HORRIBLENESS.

In uw fpeelen met Sembler en Vrylief?

ROBBEER.

Ja: — in dat rampzalig fpeelen verloor ik alles.

HORRIBLENESS.

Alles.

ROBBEER.

Myn kolven, ballen, de hoop, met één woord alles wat ik zou hebben kunnen verliezen.

HOR-

HORRIBLENESS.

Dat fmart my.

ROBBEER.

De fmart is niets, maar het onteert my.

HORRIBLENESS.

Ja waarlyk het onteert u.

ROBBEER.

Gy ftemt zulks al zeer geredelyk toe, even als of gy zelf in het laafte fpeel niet onteert waart.

HORRIBLENESS.

Het kan my wel tot geene eer verftrekken, maar echter heb ik geene volkomene nederlaag bekomen.

ROBBEER.

Een volkomene nederlaag te bekomen in een fpeel tegen vyanden die waarlyk helden zyn, is nog zo groot eene fchande niet, dan flegts op de vlucht gedreeven te worden door vreesachtige flaaven.

HORRIBLENESS.

Wie bedoelt gy?

ROB-

ROBBEER.

Uw Party.

HORRIBLENESS.

De Hollanders?

ROBBEER.

Zy zelyen.

HORRIBLENESS.

Dat zult gy anders ondervinden.

ROBBEER.

Ik verlang 'er na. — Met my vereenigd hebt gy geen nood van verjaagd te worden.

HORRIBLENESS.

Gy laat u al vry wat voorstaan.

ROBBEER.

Laat ons niet twisten; wanneer wy zelven onderling verdeeld waren, zouden wy zekerlyk de nederlaag bekomen.

HORRIBLENESS.

Dat zal buiten dat wel gebeuren.

ROBBEER.

Gy wanhoopt.

HOR-

HORRIBLENESS.

Met reden.

ROBBEER.

Waarom, wat vreest gy toch?

HORRIBLENESS.

Zoudt gy nogmaals een kans tegen Sembleren Vrylief durven waagen?

ROBBEER.

Ik alleen?

HORRIBLENESS.

Ja.

ROBBEER.

Neen ik.

HORRIBLENESS.

Dat verdient geloof.

ROBBEER.

Maar zoudt gy u weder tegen Vroomaart in het spel durven begeeven?

HORRIBLENESS.

Ik beef wanneer ik 'er slegts aan denk.

ROBBEER.

Nu dan.

HOR-

HORRIBLENESS.

Nu dan?

ROBBEER.

Dan hebben wy elkander niet te verwyten.

HORRIBLENESS.

Ja maar....

ROBBEER.

En wat?

HORRIBLENESS.

Dan kunnen wy elkander ook onzen algemeen en ondergang voorspellen.

ROBBEER.

Hoe zo? — wy zullen nu zekerlyk veel sterker dan Vroomaart zyn.

HORRIBLENESS.

Dan Vroomaart? — dat zy zo; — maar zullen wy ook sterker dan Vroomaart, Sembler en Vrylief zamen weezen?

ROBBEER.

Hoe zamen? — wat wil dat zeggen?

HOR-

HORRIBLENESS.

Wien verwacht gy in de baan?

ROBBEER.

Vroomaart.

HORRIBLENESS.

Vroomaart alleen?

ROBBEER.

Zekerlyk.

HORRIBLENESS.

Dan zyt gy bedroogen.

ROBBEER.

Al weder bedroogen!

HORRIBLENESS.

Vroomaart heeft zig met Sembler en Vrylief vereenigd. . . .

ROBBEER, verbaasd.

Hoe! — wat zegt gy! — vereenigd!

HORRIBLENESS.

En dus vereenigd komen zy op, om tegen ons

ons te speelen. (Robber *schrikt, laat van ontsteltenis zyn kolf vallen, en staat roerloos. Horriblenessf vervolgt.*)

Hoe broeder! — gy schynt te ontstellen!

ROBBER.

Vroomaart, Sembler en Vrylief!

HORRIBLENESS.

Zy zamen.

ROBBER.

Zy zamen komen op, om tegen ons te speelen?

HORRIBLENESS.

Ja.

ROBBER.

Zy hebben zig dan eindelyk vereenigd?

HORRIBLENESS.

Ja.

ROBBER.

En komen op om tegen ons te speelen?

HORRIBLENESS.

Ja, zeg ik u.

ROB-

ROBBER.

De Hemel zy onze arme zielen dan genadig.

HORRIBLENESS.

Houd moed, Broeder.

ROBBER.

Ik heb altoos nog moed gehad, maar dat gevreesde, dat vervloekte verbond, — die vereeniging, — och! — die vereeniging doet my vreezen. — Ik sidder wanneer ik bedenk wat 'er van ons worden zal.

HORRIBLENESS.

Zo lang als er leeven is, is er hoop.

ROBBER.

Maar wy zyn reeds dood.

HORRIBLENESS.

Ten minsten zyt gy bezig met door vrees te sterven.

ROBBER. *Na zig een weinig bedacht te hebben, ziet hy Horriblenessf verwilderd aan, en zegt op een schroomvalligen toon.*

Laat ons vluchten.

E

HOR-

H O R R I B L E N E S S.

Lafhartige! (*Hy stoot hem weg*) Gy schand-
vlekt de eer uwer Natie.

ROBBER, *Hy ziet de beide baanen op eene me-
dedoogende wyze aan.*

De eer onzer Natie! — Deeze baanen
zyn immers by u nog bekend?

H O R R I B L E N E S S.

Nu ja; wat wilt gy daarmede te kennen ge-
ven?

R O B B E R.

Wy hebben in dezelfen, de eer onzer Na-
tie reeds verspeeld.

H O R R I B L E N E S S.

Bastaart Engelschman!

R O B B E R.

Waarom?

H O R R I B L E N E S S.

Om dat gy nog niet eens weet waarin de
eer onzer geduchte Natie bestaat.

ROB-

R O B B E R.

En waarin dan?

H O R R I B L E N E S S.

In roekeloos en baldaadig te zyn.

R O B B E R.

Maar wy zien den dood voor oogen.

H O R R I B L E N E S S.

Nu, dan zullen wy sterven. — Geen recht-
aartig Brit kan tog deezen rampzaligen tyd
overleeven.

(*Men hoort van verren eenig veldmuzyk.*)

ROBBER — *Hy schikt digter naar*
Horribleness!

Hoort gy dat wel.

H O R R I B L E N E S S.

Ja.

R O B B E R.

Het nadert ons.

H O R R I B L E N E S S.

Nu goed het schynt een fraai muzyk te
zyn. — Dat men kome en voor ons spee-
le, dan zullen wy dansen.

E 2

ROB-

ROBBER.

Ja, de doodedans.

HORRIBLENESS.

Denkt gy dat onze party dus trotslyk zou komen opdaagen?

ROBBER.

Zekerlyk. *(Het muzyk nadert langzaam.)*HORRIBLENESS, *eenigzins ontsteld.*

Nu, schep moed Broeder.

ROBBER, *Hy schikt van tyd tot tyd tot achter.*
Horriblenessf.

Het nadert.

HORRIBLENESS.

Laat ons — speelen. — wy zyn nu — tot dat uiterste gebragt.

ROBBER.

Laat ons vluchten.

HORRIBLENESS.

Men heeft ons reeds vernomen; — wy zouden

den achterhaald en gegreepen worden; — het is onmogelyk.

ROBBER.

Ik beef.

TWEDE TOONEEL.

VROOMAART, PATRIOT, KWAADOOG,
SEMBLER, VRYLIEF, HORRIBLENESS,
ROBBER, MUZYKANTEN.*(Vroomaart, Sembler en Vrylief worden gevolgd door Patriot en Kwaadoog: achter hun komen de Muzykanten; en in deeze orde treden zy zeer staatig tot voor de baan, waarin Horribleness en Robber, die de uiterste ontsteltenis vertoonen, zig bevinden.)*

VROOMAART.

Zie daar ons aan de gelukkige plaats genaderd, waarop ons gewigtige verschil door het spel beflist zal moeten worden.

PATRIOT.

Myn hart verlangt naar den uitflag daarvan.

SEMBLER.

Gy hebt reden te hoopen.

E 3

VRY-

VRYLIEF.

Ik zal voor myne broeders ſtryden, met allen mogelyken moed en kracht.

KWAADOOG, *ter zyde.*

Ja, dat is wel; maar . . .

SEMBLER.

Laat ons niet toeven.

VROOMAART.

Ik ben gereed.

VRYLIEF.

Ik mede.

(Vroomaart, Sembler en Vrylief, omhelzen beurtelings Patriot en Kwaadoog, en worden van deezen weder omhelsd, dat echter aan de zyde van Kwaadoog, omtrent Sembler en Vrylief, zeer ſlaauw geſchiedt. Dit verricht zynde, ryken Vroomaart, Sembler en Vrylief elkander de hand en ſtappen gelyklyk in de baan.)

PATRIOT.

Gedraagt u als helden.

SEM-

SEMBLER.

Verwacht alles van onze trouw en dapperheid.

PATRIOT.

De Hemel zegene die.

KWAADOOG, *ter zyde.*

Ja maar, het gevolg daar van; — het gevolg doet my vreezen.

ROBBER, *terwyl de drie helden zig tot het ſpel gereed maaken.*

Horriblenesf!

HORRIBLENESS.

Nu?

ROBBER.

Laat ons een vriendelyk verdrag aanbieden.

HORRIBLENESS, *verſtoord.*

En de muiteling Vrylief?

ROBBER.

Laat ons hem alles vergeeven.

HORRIBLENESS.

Neen dat niet al zou dit ſpel den ondergang van gantsch Engeland naar zig ſleepen.

E 4

(Sem-

(Semblér geeft een teken om het spel te beginnen, en een ander aan de Muzykanten om het zelve met hun veldmuzyk te verzellen.)

V R Y L I E F.

Dat gaat u voor.

(Hy doet eenen niet veel betekenenden slag, welke door Horribleness, beantwoord wordt. Vervolgens doen alle drie de Helden ten gelyken tyde een tweeden slag, die van dat gelukkig gevolg is, dat Robber, op de allerverbaasde wys de vlucht neemt, terwyl Horribleness, zig mede spoed om over het beschoot van de baan te klimmen.)

P A T R I O T.

Zie daar hen reeds vluchten.

S E M B L E R.

Genoeg gespeeld Broeders: wy triumpheeren reeds.

P A T R I O T.

God dank. *(Hy vat de hand van Kwaadoog, en drukt dezelve tegen zyn hart.)* God dank vrind Kwaadoog; — zo spoedig had ik evenwel de overwinning niet verwacht.

KWAAD-

K W A A D O O G.

Ja, — maar de gevolgen

P A T R I O T.

Ei mag ik u bidden zyt tog met ons verge-
noegd om het heil dat tegenwoordig is, en
stoor onze zo redenlyke als algemeene vreugd
niet door uwe harfenschimmige gevolgen.

K W A A D O O G.

Nu ik mag wel lyden dat alles ten besten uit-
valt.

P A T R I O T.

Gy vreest te buitenspoorig.

K W A A D O O G.

Kan ik het helpen dat de Hemel my geen ligt-
geloovig hart gegeeven heeft?

*(Gedurende het voorgaande korte gesprek tuschen
Patriot en Kwaadoog, hebben de triumphee-
rende Helden elkander omhelsd; waarna de
eerstgemelden de baan naderen, om hen
over de glorifyke overwinning geluk te
wenschen; hier mede nog bezig zynde,
komt Fabrikant, zeer ryk gekleed
met groote drift op het Too-
neel loopen.)*

E 5

DER-

HET NIEUWE
DERDE TOONEEL.

De voorigen. FABRIKANT.

FABRIKANT.

Ik wil het veel beloovende spel zien, en oog-
getuigen van de dapperheid der drie voornaam-
ste speeler wezen. — Hoe Heeren! nog niet
aan de gang?

PATRIOT.

Wie zyt gy vriend?

FABRIKANT.

Wie ik ben! — hoe! kent gy my niet
meer?

PATRIOT.

My dunkt u wel meer gezien te hebben;
doch thans zou ik niet kunnen zeggen waar.

FABRIKANT.

Gy hebt nog onlangs met my gesproken.

PATRIOT.

Met wien?

FABRIKANT.

Met Fabrikant.

PA-

PATRIOT.

Wie! — Fabrikant! — gy zyt dan de
arme Fabrikant!

VROOMAART.

Gy Fabrikant!

(Zy bezien hem van rondsomme.)

FABRIKANT, *verheugd.*

Ja lieve vrinden, verneem de gevolgen van
het zo lang gehoopte en eindelyk genomen be-
sluit. — De voorspoed heeft my daardoor
wederom in haare armen genomen. — Myn
vrouw en kinderen juichen dag en nacht —
ik zie ze opkweeken, als bloemtjes welken door
een' storm nedergeflagen geweest zynde, nu
wederom door de lieflyke zon bescheenen wor-
den. — Zy verlangen om u hunne dankbaar-
heid te komen betuigen.

PATRIOT.

Nu Heer Kwaadoog?

KWAADOOG, *eenigzins beschaamd.*

Ik zeg niets. — Zyn voorspoed is my lief. —
De Hemel geeve slegts dat dezelve bestendig zy.

SEM-

SEMBLER.

Zy kan zo bestendig zyn als het den aart der ondermaansche dingen vergunt.

VRYLIEF.

Ik hoop een zuil van zyne welvaart te blyven.

KWAADOOG.

't Is wel, — ik spreek nu immers niet van de gevolgen die my echter altoos nog blyven ontrusten?

PATRIOT.

Uwe kwaal is ongencezelyk.

FABRIKANT.

Laat Kwaadoog vreezen, Heer Patriot; ik wensch flegts dat het spel reeds begonnen ware.

SEMBLER, *lachende*.

Begonnen!

FABRIKANT.

Ja, Mynheer.

VRYLIEF.

Het is reeds afgelopen.

FA-

FABRIKANT.

Hoe! — reeds afgelopen!

VROOMAART.

De Britten zyn verjaagd. — Ons te zien deed hen reeds sidderen.

FABRIKANT.

Gode zy eeuwig gedankt, voor het wensche-lyk gevolg van deeze zo lang vertraagde ver-eeniging.

PATRIOT.

Die taal bekoort my Fabrikant; ja, Gode zy gedankt voor het heil dat wy thans beleeven.

VROOMAART.

Verdient dat heil niet eene algemeene vreugd? — ongetwyfeld. — Wel kom laat ons dan het zelve onze overige Broeders bekend gaan maaken, en deezen dag op de uit-neemendste wyze vieren.

(Vroomaart, Sembler en Vrylief, geeven elkander de hand en treden uit de baan. Achter hen plaatsen zig Patriot en Kwaadoog. Na deezen komt Fabrikant, en de Muzykanten sluiten de kleine doch aanzienlyke trein, die onder een aangenaam muzyk, van het Tooneel gaat.)

EINDE VAN HET DERDE EN LAATSTE BEDRYF.

EERSTE EN TWEEDE BRIEF

VAN EEN HEER UIT

U T R E C H T

A A N E E N

WEL ED. GESTR. HEER

I N

G E L D E R L A N D.

BETREFFENDE

DE VERHOOGDE BELASTINGEN IN
DE EERSTGENOEMDE PROVINCIE.

WAAR ACHTER ZYN GEVOEGD DE RAPPORTEN ZO VAN DE HEE-
REN GEKOMMITTEERDENS TOT DE MIDDELEN WEGENS H.
ED. MOG. ALS VAN DE STAD UTRECHT, ALS MEDE
DE RESOLUTIE VAN DESELVE STAD, BETREF-
FENDE DE VOORSZ. BELASTINGEN.

Ψέγειν πάντες ἔιδωσι.

A M S T E R D A M,

By D. SCHUURMAN, en in de meeste Hollandsche
Steeden te bekomen.